1923 május 1, kedd

Postarina u gotovom plaćena
Postaviteldij készpénzben fizetve

Veliki Becskerek, 52. évf. 98. szám

TORONTÁL

Ára: 1 Din

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Becskerek, Obilityeva (Zápolya) u 1
Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21
Sürgönycim: Torontál, Veliki Becskerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP
Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre . 300 D | Negyedévre . 75 D
Félévre . . . 150 D | Havonta . . . 25 D
Hirdetések dijszabás szerint
Megjelenik naponta délben

Ára: 1 Din

A lausannei konferencia.

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Lausanne, április 29.

A gazdasági bizottság mai ülésén kevésbé lényeges ügyeket tárgyaltak. Majd foglalkoztak a török biróságok eljárásával a szövetségesek állampolgárai ellen kimondott iteletekben és intézkedésekben. A koncessziók ügyét tárgyalva, a delegációk arra az álláspontra helyezkedtek, hogy amig a konstantinápolyi tárgyalások ebben az ügyben eredményesen nem fejeződtek be, addig Lausanneban sem történhetik erről döntést.

A háboru előtti államadósságok kérdésében Izmed csatlakozott a szövetségesek javaslatához, amiért az elnöklő Montagne köszönetet mondott neki.

Lausanne, április 29.

Francia körök megerősitik a hirt, hogy a siriai határon egy hadtest nagyságu török katonaság felvonulása észlelhető.

A német javaslat „előre" elfogadhatatlan!

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Paris, április 29.

A Temps szerint Poincaré és Theunis legközelebb ismét találkoznak. Belga körökben nem hisznek az uj német javaslatban és azért az a felfogásuk, hogy a Ruhr-akciót folytatni kell.

Brüssel, április 29

A Ruhr-vidéken a belga hadsereget, amely hét, egyenkint hatezer emberből álló hadosztályból áll, legközelebb megerősitik. Egy-egy hadosztály a jövőben kilencezer emberből fog állni.

Berlin, április 29.

A „Vossische Zeitung" irja, hogy a német kormány mostani javaslatánál a januárban tett javaslatát veszi alapul. Ezt kiegészíti Hughes tervével, amely Németország fizetőképességének megvizsgálására egy nemzetközi bizottságot kiván kiküldeni. Végleges számszerü összeg igy nem lesz a javaslatban A kormány valószinüleg hétfőn dönt a javaslatról, mert erre a napra hivta egybe a német államok miniszterelnökeit és országos elnökeit értekezletre.

Berlin, április 29.

Párisi jelentések szerint a francia külügyminiszteriumban közölték az ujságirókkal, hogy már most előre látható, hogy Németország jóvátételi javaslata Franciaország számára elfogadhatatlan lesz.

London, április 29.

Itteni politikai körök a német javaslatról ugy vélekednek, hogy ez a legkönnyebben ugy volna megoldható, ha a tárgyalások alatt Németország ujból készségét fejezné ki az iránt, hogy szenet szallit Franciaországnak és Belgiumnak és egyszer teljesit egy olyan készpénzfizetést, amelyet a franciák a megszállás költségeire fordithatnának. Nem hiszik ugyan, hogy Németország hozzájárulna a megszállási költségekhez, de feltételezik, hogy erről lehet tárgyalni, mert igy Németország a világ előtt jószándékait dokumentálna.

Davidovity visszaadta megbizatását!

— A „Torontál" beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, ápr. 30.

A kuszált belpolitikai helyzet tisztázása, bármily nagy reményt jósoltak a legutóbbi napokhoz, még mindig nem következett be Az uj kormány megalakitása körül még teljes bizonytalanság uralkodik s a beavatottak előtt is ismeretlen a kivezető ut, amely megoldást eredményezhetne az ellentétes programmu és felfogásu pártok között. Egyesek nagy sikert jósoltak Davidovity Lyubának és megbizatását szerencsés megoldásnak vélték. Tegnapra aztán ez a kombináció is elesett, mert bebizonyosodott, hogy Davidovity tárgyalásai nem vezettek a kivánt eredményre.

Davidovity Lyuba tegnap az egész napon át tárgyalásokat folytatott a radikális- és demokratapárt vezető embereivel. A megbeszéléseken, amelyeket a késő délutáni órákig szinte megszakitás nélkül folytattak, nem értek célt, mert a két párt oly sulyos feltételeket szabott az együttmüködés fejében, hogy a demokrata-párt teljesithetetlennek nyilvánitotta a követeléseket

A radikális és földmives-párttal való tárgyalások befejezése után összeült a demokrata-klub, amelyen Davidovity Lyuba referált a koalició létrehozása céljából tartott megbeszélések eredményéről. A részletes beszámoló után a klub ugy határozott, hogy a követeléseket nem fogadja el s megszakitja a koalició létrehozásáért folytatott munkáját.

Davidovity Lyuba a demokrata-klub határozatának értelmében este fél 8 órakor az udvarba hajtatott, ahol sürgős kihallgatásra jelentkezett. Davidovity beszámolt a királynak a radikálisokkal és a földmivesekkel folytatott tárgyalásairól és kijelentette, hogy a reábizott feladatot nem tudja elvégezni s ezért visszaadja megbizatását. A király Davidovity lemondását elfogadta.

Jól értesült politikai körökben állitják, hogy a király a mai nap folyamán uj tárgyalásra hivja meg a demokrata- és radikális párt vezetőit.

A beavatottak tudni vélik, hogy a válság megoldása a befejezéshez közeledik. Egyesek szerint nehány napon belül sikerülni fog a megegyezés a pártok között és létrejön az uj munkaképes koaliciós kormány.

Nagy tiltakozó gyülés Beogradban a szeparatizmus ellen.

— A „Torontál" beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, április 29.

Ma délelőtt 11 órakor óriási tiltakozó gyülést tartottak Beogradban az Orjuna összes szervezeteinek támogatásával, amelyen mintegy 60 ezer ember vett részt. A gyülésen több szónok beszélt Beogradból, Zagrebből, Ljubljanából, Sarajevoból és Skopljéből, akik valamennyien a politikai helyzettel foglalkoztak.

A gyülés végül határozati javaslatot fogadott el, amely elitéli az össses szeparatista mozgalmakat és rosszalását fejezi ki Radics, Korosec és dr. Spahó törekvéseivel szemben. A gyülés után, amely a legnagyobb rendben folyt le, az Orjuna delegátusai zeneszó mellett nagy felvonulást rendeztek a városon keresztül Semmiféle rendzavarás nem fordult elő.

Fiume helyzetéről cikkezik a Times.

London, április 29.

A Times a fiumei kérdéssel foglalkozik behatóan. A legnagyobb nehézség az, — irja a Times — hogy sem Jugoszlávia, sem Olaszország nem mondott le komolyan Fiuméról. A D'Annunzio-féle megegyezés visszaadta ugyan a városnak az ugynevezett szabadságot, de ez nem igazi szabadság. Fiume tulajdonképpen egyik államhoz sem tartozik és nem is tartozhat Erről uj tárgyalásokat kellene kezdeni.

Ausztria szanálja a nyugatmagyarországi dolgokat.

Páris, ápr. 29.

A jóvátételi bizottság pénteken fölhatalmazta Ausztriát, hogy a február 26-ikán Frankfurtban kimondott döntőbirósági itélet alapján szabályozza a Magyarországtól elszakitott Nyugatmagyarországon lévő állami javak ügyét.

Lezuhant a töltésről egy tehervonat.

Vonat kisiklás Csókánál.

— A „Torontál" tudósitójától. —

Becskerek, ápr. 30.

Tegnap a kora délutáni órákban olyan hirek kerültek forgalomba, hogy csóka vasutállomásánál a Subotic-áról jövő személyvonat befutott az állomáson veszteglő tehervonatba. A fáma arról is tudott, hogy az összeütközés emberáldozattal járt, amennyiben a vonatvezető meghalt és több utas megsérült.

Bár eleve fenntartással fogadták a hirt, mégis erdeklődtünk illetékes helyen afelől, hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak a városban elterjedt hirek. Érdeklődésünkre megtudtuk, hogy a hir ilyen beallitásban valótlanság, tény az, hogy Csóka vasutállomás előtt a Sentáról jövő tehervonat utolsó hat kocsija kisiklott, feltépte a sineket és lezuhant a ma-

gas töltésről. A töltés, mely ezen a részen két méter magas, szintén erősen megrongálódott. A mozdony és az első kocsik fennmaradtak a töltésen s igy a mozdonyvezetőnek és a kisérőszemélyzetnek nem történt semmi baja. A lezuhant vagonok a szószoros értelmében pozdorjává törtek. Az anyagi kár jelentékeny.

A kisiklás után rögtön munkásvonatot menesztettek a szinhelyre és azonnal hozzáláttak az erősen megrongálódott pályatest kijavitásához. A munkálatok bármily gyors menetben történtek, mégis elhuzódtak közel két óra hosszat. A Subotica felől jövő személyvonat, amely abban az időtájban halad el Csókánál, amiatt vesztegelni volt kénytelen mindaddig, amig a pályatestet rendbe nem hozták. A suboticai vonat három órás késéssel öt óratájban futott be a becskereki állomásra.

Ne játsz a fegyverrel.

Vigyázatlanság folytán agyonlőtte a barátját.

— A „Torontál" tudósitójától. —

Becskerek, ápr. 30.

Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap Torák községben. Egy toráki földmives fegyverével játszadozott, babrálgatás közben elsült a puska és oly sulyosan sértette meg barátját, hogy az rövid szenvedés után meghalt.

Sztojanovity Pavle 23 éves toráki földmives tegnap délután 5 órakor a lakásán fegyverét tisztogatta. A tisztogatás után ujra visszatette a golyót és szórakozottan játszadozni kezdett a fegyver csövén. A szobában ott tartózkodott barátja, Kruja Gyorgye 23 éves földmiveslegény, aki gyanutlanul nézte Sztojanovity játékát. Időközben Sztojanovity megfeledkezve arról, hogy az éles golyókat visszarakta és elmulasztotta a puska elzárását, a ravaszhoz nyult és tréfálkozva meghuzta. A következő pillanatban velőtrázó jajkiáltás töltötte be a szobát, Kruja Gyorgye pedig vértől elborultan esett a földre. A kétségbeesett legény azonnal segitségért futott, az orvosi tudomány azonban már nem menthette meg a fiatal legényt az életnek. A golyó nemes testrészeket érintett és oly sulyos roncsolást végzett bennük, hogy rövid szenvedés után, néhány perc mulva meghalt.

A toráki csendőrség rögtön megindította a vizsgálatot. Kihallgatta a gyilkos legényt a végzetes játékra vonatkozólag és megkezdte a tanuk allomásainak jegyzőkönyvbevételét is. A csendőrség jelentést tett a becskereki ügyészségnek, mely még nem intézkedett a boncolás felől.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

A becskereki parlament.

Bakteorológiai intézet létesül Becskereken. — A tisztviselők felemelt pótlékait megszavazták. — Kibővitik a villanytelepet. — Apácák veszik át a szegényházat. — Az apostoli adminisztrátor lakásügye.

— A „Torontál" tudósitójától. —

Becskerek, ápr. 30.

A városi képviselőtestület hosszu szünet után szombaton délután ült össze közgyülésre a megyeháza nagytermében. Februárban tartották a legutolsó városi közgyülést, az országos választások miatt, a választási törvény rendelkezéseinek értelmében nem ülhetett össze a képviselőtestület, ugy hogy a közgyülés mostanáig huzódott el. A hosszu szünet alatt természetesen felgyülemlettek az ügyek s igy hatalmas anyag várt ezen a napon döntésre.

A közgyülést, amelyen szép számban jelentek meg a kéviselőtestületi tagok, délután két órakor nyitotta meg Aleksity Bogoljub polgármester.

A tárgysorozat első pontja a becskereki bakteorológia intézet céljaira az egészségügyi minisztériumtól kért épület átadása volt. A közgyülés ebben az ügyben ugy határozott, hogy a kérelemhez megadja hozzájárulását. A Brigadira Risztitya (Aradáci) utcában lévő volt korházépületet huszonöt évi időtartamra csekély bér ellenében bérbeadja azzal a feltétellel, hogy az épület jókarban tartásáról az állam tartozik gondoskodni.

A „Sterija" szintársulatnak, a mely 1920-ban Becskereken hosszabb ideig játszott s meglehetősen nagy összegü deficitet hagyott hátra, egy régebbi közgyülési határozat alapján leirták a tartozását. A döntést a megye is jóváhagyta, amit most a városi közgyüléssel közöltek.

Az Obilityevo (Zápolya) utcában lévő volt fogházépület megvétele ügyében a város és a vármegye között tárgyalások folytak, amelynek eredményeképpen közösen megegyeztek százhuszonötezer dinár vételárban. A városi közgyülés a telek megvásárlására, illetve a vételi szerződés aláirására felhatalmazta Aleksity Bogoljub polgármestert. A hatalmas kiterjedésü jófekvésü telken iskolát kiván épittetni a város.

Nagy vitára adott alkalmat Berberszki Gyurica volt polgármester nyugdijaztatási ügye. A belügyminisztérium ugyanis oly határozatot hozott, hogy Berberszki polgármesteri nyugdijra tarthat igényt, ez ellen azonban állást foglalt az állandó választmány. A közgyülés heves lefolyásu vita után ugy határozott, hogy a volt polgármestert csak a X-ik fizetési osztályban, mint helyettes nyilvántartót nyugdijazza és a minisztérium ellentétes döntése ellen fellebbezéssel él az államtanácshoz.

Berberszki Gyurica polgármestersége alatt hatszázezer dinárt gyüjtöttek össze a szegények segélyezésére, a javaslat most ugy szólt, hogy milyen célra forditsák ezt az összeget. A szociálista képviselőtestületi tagok amellett kardoskodtak, hogy a pénzt forditsák a munkanélküliek segélyezésére. A közgyülés a javaslat ellen foglalt állást, mert szerinte a város nem tudott kellő munkaerőt kapni a Béga-part javitásához, nincs tehát értelme a munkanélküliek támogatásának. Az összeget a városi szegényház fenntartására és kibővitésére fogják forditani.

A legközelebbi pont volt a városi tisztviselők fizetésrendezésének ügye. A városi alkalmazottak ugyanis azzal a kérelemmel fordultak a közgyüléshez, hogy engedélyezze mindazokat a felemelt drágasági és lakbérpótlékokat, amelyeket az állami tisztviselők már megkaptak. A méltányos és jogos követelés nem is talált ellenvetésre s a közgyülés megszavazta a napi 2, 5 és 7 dináros felemelt pótlékot, amely 1923. évben (tiz hónapra) százötvennégyezer dinár megterhelést jelent a városnak.

A közgyülés megadta hozzájárulását, hogy a „Birályok" evezős klub tulajdonát képező telket 13515 dinárért megvásárolják.

Beslity Nikola városi főmérnök előterjesztése következett ezután. Beslity javaslatában a villanytelep kibővitéséről készitett tervezetéről szól, amelynek megvalósitása esetén bekapcsolhatják a környéki községeket az áramszolgáltatásba. Novi Becsejnek három millió dinárjába került a telep felépitése és felszerelése — mondotta — mig igy, ha a községek Beskerektől veszik az áramot, sokkal olcsóbban juthatnak hozzá. Ilyen körülmények között, folytatta előterjesztését, kétségtelen, hogy a községek örömmel csatlakoznak a tervhez és készséggel járulnak hozzá a terhek viseléséhez. A közgyülés Beslity főmérnök javaslatát elfogadta.

A közönség előtt ismeretes az a nagy harc, ami a város és az állam között dul, a behajtott állami adók utáni tiz százalékos részesedés ügyében. Az állam minden igérete daczára mai napig sem fizette ki a várost jogosan megillető összeget, azért Becskerek — más helységek példájára — kénytelen volt más megoldáshoz folyamodni. A közgyülés ugy döntött, hogy amennyiben az 1921—1923. évről maradt tartozásokat ez év végéig nem törlesztik le, a fedezethez szükséges összeget visszatartják a városi közegek által behajtott állami adókból.

Aleksity Bogoljub polgármester lakásügyét vették ezután tárgyalás alá, Cselikovity Mravity Nadan dr. városi főjegyző elnöklete alatt. A javaslat ugy szólt, hogy a polgármesternek itéljék meg a villanygyári igazgatót megillető lakást, mert jelenlegi lakása nem felel meg arra a célra, hogy a városba érkező magas vendégeket vendégül lássa. Matity Misa dr. javaslatára elutasitották ezt a kérelmet és ugyancsak az ő inditványára ugy határoztak, hogy a polgármesteri hivatal melletti helyiségekből az utcai frontból sürgősen alakitsanak át megfelelő lakást. A döntéshez a közgyülés egyhangulag hozzájárult.

A Béga-part a kora tavaszi erős vizáradás folytán sok helyen megrongálódott és igy kijavitása vált szükségessé. A képviselőtestület a munkálatok elvégzésére megadta beleegyezését.

A város tulajdonát képező laktanyák amortizációs kölcsönére vonatkozólag felszólitják a hadügyminisztériumot, hogy gondoskodjon a kölcsönöknek legkésőbb szept. elsejéig történő kifizetéséről. A mennyiben ezt nem teljesitenék, átadják a tartozások ügyét az illetékes biróságnak.

Több izben foglalkozott a „Torontál" egy amerikai érdekeltség becskereki alapitásával, amely Becskereken a város tulajdonát képező közvágóhidon szalámigyárat kiván létesiteni. Mivel a gyáripar fellendítése elsőrendü érdeke a városnak, másrészt meg a szalámigyár megvalósitása állandó munkát biztositana a közvágóhidnak, átengedték a kért területet huszonöt évi időtartamra.

A következő pont a szegényház kibővitése. Mariborból irgalmas nővéreket hoznának Becskerekre, akik gondoskodnának a szegényházi lakók ápolásáról és a többé-kevésbé munkaképes lakókat foglalkoztatnák a nagyszabásu kertgazdaságban. A közgyülés ezt az inditványt is magáévá tette.

A legközelebbi tárgy, az apostoli adminisztrátor lakáskérelme, nagy vitát keltett a képviselőtestületi tagok sorában. Az állandó választmány Rodity Rafael bánsági apostoli adminisztrátor részére örömmel szavazta meg a piaristák volt gimnáziumának igazgatói lakosztályát és igy a legjobb ajánlattal került a közgyülés elé. Sztanojevity gimnáziumi tanár kért elsőnek felszólalási engedélyt. Kijelentette, hogy a gimnázium, amelyben a szerb és a parallel magyar osztályok vannak elhelyezve, amugy is szüknek bizonyul, az állandó választmány javaslatának megszavazása esetén pedig az ezen épületszárnyba elhelyezett muzeumot kellene kilakoltatni. Kéri, hogy a javaslatot vessék el és keressenek az adminisztrátornak másutt megfelelőbb lakást.

Sztanojevity szavaira Várady Imre dr. reagál és magyar nyelvü hozzászólásában kifejti, hogy a parochiában nincsen megfelelő helyiség, mely az adminisztrátornak lakásul szolgálna, az iskolanővérek kolostora meg szóba sem kerülhet, mert Rodity Rafael szerzetes s mint ilyent szigoru rendszabály tiltja el az olyan kolostorban való lakástól, amelyben apácák vannak. Ajánlja az állandó választmány javaslatának elfogadását.

Utána Kovács István apátplébános szólal fel ugyancsak magyarul és szintén az állandó választmány javaslatának a megszavazását kéri. Kovács apátplébános elmondja, hogy az apostoli adminisztrátor csak ideiglenes lakásul kivánja a piarista igazgató volt lakosztályát s nem akarja állandó jellegünek. Az adminisztrátor már most megfelelő telket keres, amelyet megvásárolhatna egy püspöki palota épitésének céljaira. A gimnáziumról tehát ideiglenesen lehet szó és ezért kéri az állandó választmány inditványának elfogadását.

Matity Misa dr. felszólalásában

Jön! **Sámson és Delila!** Jön!

az állandó választmány előterjesztésének megszavazását javasolja, mert szerinte jelenleg nincsen más megoldás.

Tolveth Oszkár németül beszél a tárgyhoz és kijelentette, hogy a város lakosságának nagyrésze katholikus és igy méltán elvárhatja, hogy megadják az apostoli adminisztátor által kért lakáshelyiséget.

Végül szavazás alá bocsájtották az állandó választmány és Sztanojevity tanár javaslatát. A közgyülés tizenhat szavazattal tizenegy ellenében az állandó választmány javaslatát fogadta el.

Oláh Gábor városi kertészt saját kérelmére nyugdijazták. A Beogradban épitendő Szent Száva székesegyház épitéséhez a közgyülés határozata szerint ötezer dinárral járul hozzá Becskerek városa. Végül elhatározta a képviselőtestület, hogy a város belép a becskereki antituberkulotikus liga alapitó tagjainak sorába.

Este hét órakor, öt óra hosszat tartó tárgyalás után, a közgyülést megszakitották és folytatását ma, hétfő délután három órára tüzték ki.

A magyar gimnázium táncmulatsága.

— A „Torontál" tudósitójától. —

Becskerek, ápr. 29.

A gimnázium ifjusága szokásos évi mulatságát szombaton este tartotta meg a Kaszinóban. A táncmulatság előtt jól sikerült kabaré volt a városi szinházban, amelyet nagyszámu, elegáns közönség nézett végig. A müsor minden egyes száma olyan jól és talpraesetten volt megválasztva és megjátszva, hogy a közönség a legjobb hangulatban nézte végig az előadást és ünnepelte az előadókat.

Magyary-Kossa Tibor, aki bejelentette az egyes számokat, ügyes konferenciernek bizonyult Ötleteit hálásan kacagta meg a közönség. A müsor első száma Pakots József bohózata: „A zeneszerző", volt, amelyet temperamentumosan, igazi szinészi rutinnal játszottak meg Steiner Edith, Bárány Magda, Bartos Teri, Szabados Károly, Bencze Attila és Frey József. Igen szép volt a Christian tanár által betanitott vitőr kombináció zenére, amelyet Bartos Györgyi és Teri, Friedmann Lilly és Baba mutattak be elegánsan, finoman festőien. A közönség szünni nem akaró tapssal honorálta ezt az igen hatásos és beállitásában gyönyörü produkciót. Steiner Edith és Gráber Antal adtak elő ezután egy énekes táncos jelenetet, amely ugy énekével mint a nagyszerüen betanult tánccal általános tetszést aratott A Csokonay-jelenetben Bárány Magda kedves és megnyerő Lilla volt. Mayer Imre Csokonay szerepében szimpátikus és markáns jelenség volt, az öreg Vajdát pedig Zeller László játszotta meg élethüen. Mindhárman igazán kitünőet nyujtottak ebben a kis operaszerü jelenetben. A müsor egyik legsikerültebb száma volt Orbók A. szinpadi jelenete, a „Visoky uram szerencséje", amelyben Szarvas Mihaly és Adorján József nyujtottak elsőrangu alakitást. Mindketten igazán kabinetalakitást produkáltak, ugy hogy méltán megérdemelték a nagy ovációt. A gimnázium növendékeiből alakult vegyeskar énekelte el még Wagner Tannhäuserből az „Abendstern" cimü dalt, Zsazskovszky Dalkeringőjet és Magyar népdalegyvelegét. Az összes énekszámok kiséretét, a közzenét mind a gimnáziumi növendékek zenekara látta el precizen és kitünő összjátékban. A zenekar és énekkar betanitásának fáradságos munkáját Láng Imre gimnáziumi zenetanár végezte, aki igazán müvészi nivóra emelte a máskülönben gyönge iskolai kisérletezéseket. A rendezés nehéz munkájából a tanári kar is kivette a részét, élén Kozma Gyula tanárral mint főrendezővel

Röpcédulaeső Becskerek felett.

Ezrekre rugó néptömeg az utcákon. — Szétkapkodták a röpcédulákat. — Pillanatfelvételek a főtéri templom tornyáról. — Tizenkilenc nyertes cédulát váltottak be. — Ma jár le a benyujtási határidő.

— A „Torontál" tudósitójától. —

Becskerek, ápr. 30.

A szenzáció erejével hatott a „Torontál" szerkesztőségének az az elhatározása, hogy munkatársát repülő utra küldi Budapestre. A riportcélt szolgáló utazás érdekességét fokozta az a körülmény, hogy a „Torontál" kiadóhivatalának leleményes ötlete folytán a munkatárs Becskerek felé érve ezerszámra dobta le az üdvözlő sorait tartalmazó röpcédulákat. Reggeli odautazása és esteli visszatérése alkalmával más és más szöveggel ellátott cédulákat szórt le a gépről.

A repülőgép, mint ismeretes, csütörtök reggel negyed nyolc órakor érkezett az olajgyár környékén, déli irányból a város fölé. A pilóta melletti ülésen ülő munkatársunk gyakorlott kézre valló ügyességgel ugy dobta le a röpcédulákat, hogy csaknem minden utcában bőségesen jutott belőlük. A röpcédulák százas csomagolásban vékony papirkával felgyöngyölitett formában voltak előkészitve, hogy a kidobásnál minél kisebb felülete legyen s igy a propeller erős légáramlata tulságosan messzire el ne sodorhassa. Az első ilyen csomagot Kelemen János a vasuti mühelyek felett dobta le s irányát megfigyelve, a Német-végsor környékén eshetett le. A propeller erős szele ugyanis néhány száz méterre sodorja el a röpcédulákat s csak amikor a gépnek a légáramlatra gyakorlott hatása megszünt, ragadja meg azokat a természetes szél, amely a kérdéses időben északi irányba fujt. A második csomagot a Vásár-tér felett hajitotta le, hogy hová hulottak le, azt pontosan nem állapithattuk meg, egyesek szerint a Váraljai-utca felső részében találták meg az üdvözlő cédulákat. A többi csomagot most már gyors egymásutánban dobta le az aeroplánról, ugy hogy minden utcába bőségesen jutottak. Az egyik csomag felbontatlanul, csaknem egyenes irányban a Főtérre esett. Az emberek százai szinte éhesen rávetették magukat a cédulákra és egy-két pillanat alatt a legutolsó szálig elkapkodták. Erről a mozzanatról a becskereki „Volta"-cég főnöke, a Panoráma fotoriportere, Iványi Ernő sikerült felvételt készitett a katholikus templom tornyáról.

A délutáni visszatérés alkalmával a Car Dusanova-utcai gör. kel. temető tájékán érte el a repülőgép Beskereket. Ezuttal lényegesen alacsonyabb magasságban, alig kétszáz méterre repült és nem egy, hanem két kört irt le a város körül. A heves ellenszél csak segitségére jött munkatársunknak, mert a röpcédulákat a város minden tájékába elsodorta.

A becskereki közönség feltünően élénk érdeklődést tanusitott a röpcédulák iránt. Már a kora reggeli órákban futótüzként terjedt el a városban, hogy a „Torontál" munkatársa repülőutra indult és Becskerek fölött röpcédulákat dob. Jóval hét óra előtt a Főtér és a város forgalmasabb utcái emberrajokkal teltek meg s a nagy tömeg még megnagyobbodott, amikor az érkezés ideje közeledett. A repülőgépről nézve ugy festett a város, mint egy hatalmas nyüzsgő hangya boly. Az utcákon és tereken apró fekete pontok voltak láthatók, szorosan egymás mellett, mintha játékos gyermekkéz szeszélye rajzolgatta volna fehér papirlapra.

Az első röpcédulák nagy izgalmat keltettek a közönség körében. A földről ugy tünt fel, mintha a csomag egyenes irányban esne az utcára s megesett, hogy amikor már elenyésző magasságra ért, a szél a lentálló tömeg nem kis bosszuságára másfelé sodorta. Ezen a reggelen talán mindenki sietett. Nem volt épkézláb ember a városban, aki nem sietett volna a röpcédulák után, hogy legalább is egy példánynak a birtokába jusson. Megesett, hogy egymást lökdösve és tépve igyekeztek a cédulák birtokába jutni s a boldog tulajdonosoknak kezében darabokra tépte a kiváncsi tömeg a repülő „Torontál"-okat. Olyan eset is előfordult, hogy a háztetőre ha toltak fel egy-egy céduláért. A fákon megrekedt röpcédulák sem vesztek kárba, mert a fürge inasgyerekek egy-kettőre leszedték a levegőből érkezett üdvözlő-iratot. Megtörtént az is, hogy a Béga-folyóba hullott röpcédulákért csónakokon mentek be és halászták ki.

A déli „Torontál" felvilágositó cikkére, amely a városban elterjedt különféle verziók után, most már részletesen informálta az olvasóközönséget a vállalkozásról, még fokozottabb érdeklődéssel várták a repülőgépnek délután háromnegyed hat órára beigért visszaérkezését. Jóval a jelzett idő előtt, öt óra tájban, mintha demonstrativ felvonulásra készülne a város, megteltek az utcák néptömeggel. A munkások letették a kalapácsot, a hivatalnokok ott hagyták az iróasztalt, hogy a visszatérő repülőgép feltünését várják meg. A Fő-téren és Fő-utcán ember-ember hátán állott. A magasabb pontokat már jól előre lefoglalták, hogy minél jobban láthassák a repülőmadár megjelenését és a röpcédulák hullását. A katholikus templom tornyán talán már évek óta nem volt annyi ember, mint ezuttal. Látcsövekkel türelmetlenül kémlelték az északi határt, hogy mikor tünik fel a büszke aeroplán.

Fokozta az érdeklődést, hogy a „Torontál" szerkesztősége dijakat sorsolt ki a röpcédulákra. A délután ledobott röpcédulák között száz darab számozott példányt helyezett el, amelyek közül harminc darabra jutalmat tüzött ki. A számokkal ellátott röpcédulákat a csomagokban arányosan szétosztották, ugy hogy minden utcára vagy környékre jutott számozott példány. A dijat nyert példányok bemutatási ideje a mai nap folyamán jár le. Lapzártáig összesen tizenkilenc röpcédulát váltottak be, megtalálatlan, illetve beváltatlanul maradt tehát tizenegy röpcédula.

A „Torontál" szerkesztőségében elsőnek Kühnborn József kereskedősegéd jelentkezett, aki a Geteova (Német) utca 3-as számu házának az udvarán találta a röpcédulát. A cédula száma 87 volt, amely száz darab névjegyet nyer. A szerencsés találó által bemondott szöveggel izléses névjegyet készit a Pleitz-cég s még a mai nap folyamán átadja a jutalmat.

A második jelentkező Koppi Fülöp füszerkereskedősegéd volt, aki a főtéri katholikus templom mögött állott és csodás véletlen folytán egyszerre öt számozott röpcédulának jutott birtokába, amelyből négy nyerőszám volt. Koppi, a főnyertes a 42-es számmal egy ingyen szinházi jegyet kapott az „Ezüst pille" előadására, az 56-ossal száz darab névjegyet nyert, a 81-essel egy üveg gummiarabikumot és végül a 93-assal egy nagy doboz finom levélpapirost.

Harmadiknak Páros Kálmán kéményseprő jelentkezett a 31-es számu röpcédulával. Páros a Gundulityeva (Toldi Ferenc) utca 28. számu házban lévő lakásának udvarán találta az üdvözlő iratot, amelyért három Koh-i-noor iránt kapott.

A negyedik nyertes Blazsej Gyula a Szlovenacska (Luther) utca 5. számu házának az udvarán találta a nyertes röpcédulát. A cédula száma 41 volt, amelyért két hónapon át dijtalan megkapja, házhoz szállitva a „Torontál"-t.

Az ötödik jelentkező Brunnet Paula a Brigadira Risztitya (Arádáci) utcában bukkant rá a röpcédulára. A száma 71 s igy tiz dinár készpénzjutalmat nyert. A többi nyeremény a következőképpen oszlik meg:

Jégl Teréz a Geteova-utcában talált 75-ös számu röpcédulával egy hónapig ingyen kapja a „Torontál"-t.

Marton Lajosi (a Gundulityeva utca 2. számu ház udvarában) a 78-as számmal három darab Hartmuth-iránt.

Weisz Mariska (a Takovszka (Garai) utca 22. számu ház udvarában) a 14-es számmal tiz dinárt.

Damján Nándorné a (Shillerova-utca 24. számu udvarában) a 61-es számmal egy hónapig ingyen a „Torontál"-t.

Oláh Károly (a Kralja Petra — Fő-téren) egy diszes kivitelü tintatartót.

Wattay Duci (a Sokolski kelj 11-es szám alatt) a 95-ös számmal egy tintatartót és egy szines iránt.

Schmidt Károly (a Geteova — Német-utcában) a 73-as számmal két kocka ingyen hirdetést a „Torontál"-ban.

Csókás István (a katholikus templom mögött) a 85-ös számmal egy doboz finom levélpapirt.

Mayer Lipót (a Pariska utcában, a Demko-féle ház udvarában) a 99-es számmal három hónapig a „Torontál"-t.

Berényi József (a III. külkerületen, a Geyer-féle vendéglő környékén) a 3-ik számmal egy üveg pezsgót és végül

Kondics Jakab (az Aleksandrova Fő-utcán) a 88-as számmal tiz dinárt nyert.

A dijat kapott számozott példányokból kitünik, hogy a röpcédulák a város minden részében estek le. A beváltatlan röpcédulák érvényesitési határideje ma, hétfőn este öt órakor lejár. Későbbi jelentkezéseket a szerkesztőség nem vesz figyelembe.

HIREK

Máj. 1. 1218-ban született a Habsburg-család hatalmának megalapitója I. Rudolf.

1873-ban halt meg David Livingstone hires Afrika kutató.

1900-ban halt meg Munkácsy Mihály festőművész.

Máj. 2. 1519 ben halt meg Leonardo da Vinci olasz festőművész.

1864-ben halt meg Meyerbeer zeneszerző, operairó.

A „Torontál" legközelebbi száma május elseje miatt, szerdán a rendes időben jelenik meg.

Kinevezés. Zamilovity Arkadija kikindai állatorvost Becskerek város allatorvosává és a becskereki közvágóhid vezetőjévé nevezték ki.

Dr. Nasta hangversenye A nagynevü tenorista pénteki hangversenye iránt általános az érdeklődés az egész városban. Ezt a nagy érdeklődést minden dicsérő szónál jobban megmagyarázza az alábbi programm, melyet ma küldött be a hangverseny rendezőségéhez dr. Nasta. 1. Verdi: Aida, énekli Hubert kisasszony. 2. Schumann: Widmung, Schubert: Der Lindenbaum, Die Forelle, énekli dr. Nasta 3. Hubay: Rózsabokor..., Dienzl: Liliomszál, énekli Hubert k. a. 4. Bizet: Carmen, dr. Nasta. 5. Mascagni: Duet a Parasztbecsületből. — Szünet 6. Wagner: Tannhäuser, Hubert k. a. 7. Puccini: Tosca, Verdi: Rigoletto, dr. Nasta 8. Puccini: Tosca, Leoncavallo: Mattinata, Hubert k. a. 9 Meyerbeer: Afrikai nő, Puccini: Nyugat leánya, dr. Nasta. 10. Verdi: Duet Aida IV. felvonásából. Jegyek Mangoldnál előjegyezhetők.

Gárdonyi Géza müveiből keresem az Április és a Fűzfalevél c. versesköteteket A Göre Gabor-féle müveket és „Az én falum" cimü novellákat. Ha valakinek megvannak fenti művek, de nem akarja eladni, ugy kerem adja kölcsön, minthogy néhány napra adatkeresési szempontból van rájuk szükségem. Juhász Ferenc, a Torontál szerkesztőségében.

* Az **első velikibecskereki „Hazug"-asztaltársaság** folyó évi május hó 6-ikán a Geyer-féle helyiségben egy díjtekézéssel egybekötött kertiünnepélyt rendez. A díjtekézésen 5 értékes díj lesz kisorsolva, kezdete délelőtt 9 órakor, este tánc. A tiszta jövedelem szegény gyermekek felruházására fordittatik. Belépti-dij nincs. Ezuton kéri a jótékonyságot gyakorló közönség szives pártfogását és megjelenését a vezetőség.

Május elseje. A munkások traditionális napjukat, május elsejét, az idén is munkaszünettel ülik meg. A belügyminiszter, mint a „Torontál" megirta, megengedte az ünnep megtartását, de megtiltott minden utcai tüntetést vagy felvonulást. A szociálistapárt tegnap falragaszokon felhivta a helybeli munkásságot az ünnep pontos betartására és felszólitota őket, hogy vegyenek részt minél nagyobb számban a Beograd kávéház nagytermében tartandó tiltakozó gyülésen. A gyülésen tiltakozni fognak a 8 órai munkaidő meghosszabbitása ellen, azonkivül megsürgetik a munkásvédelmi és munkásbisztositási törvény meghozatalát.

Tanctanfolyam Becskereken. A belügyi- és a közoktatásügyi minisztérium jóváhagyásával, a tánctanitók egyesületének beosztása szerint Becskerekre került Bútor Károly okl tánctanitó, aki más városokban tartott nagysikerü tánctanfolyamaival és kiváló táncpedagógiai tudásával elismert nevet vivott ki magának. Bútor Károly most május hó elsejével tánckurzust nyit Becskereken, a Kaszinó ujonnan átalakitott étermében, amely a jelek után itélve oly nagyszabásuak igérkezik, hogy arra alig volt példa Becskereken. A nagy érdeklődést méltán megérdemli a tánctanitó, mert a legujabb divattáncokat, a legnagyobb gond dal és lelkiismeretességgel fogja tanitani. A kurzus ideje alatt táncestélyeket rendez, amelyek iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

* **Átutalásokat és csekkkiirásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztositásokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybecskereki Takarékpénztár**, Veliki Becskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

* **Vas- és fémöntvényeket** Krausznál, Veliki Becskerek. — Telefonszám 329.

Sport

Vasárnapi eredmények

Slavija II.—Kadima II. 2:0 (0:0) Biró: Bibák.

Schwäbische—Kadima Oldboy I:0 (0:0) Biró: Brkič.

Obility— Željezničari I:0 (I:0). Általában az Obility volt fölényben, a Vasutasoknál a védelem, de különösen Szigeti hátvéd volt jó. A mérkőzés egyetlen goalja az I. félidő 30. percében esett Szirotanovič révén. A II-ik félidő 21. percében Zseberán, az Obility kapusa rosszul lett és elhagyta a pályát, de a Vasutasok ennek dacára sem tudnak az eredményen változtatni.

Kadima—Slavija I. a.) 2:0 Biró: Karácsonyi.

A hirtelen beállott záporeső miatt csak 20 percig játszottak.

Sand—Bácska (Suboticán) 1:1 (1:0).

Egy 8-lóerejü **cséplőgépgarnitura** teljesen jókarban, a hozzártartozó összes eszközökkel eladó. Nem magánjáró.

Érdeklődni lehet a Dobrovoljacski bankban Svetozar Markovity-utcában.

Földmivelők szövetkezete

844 **D. Popovits**, ügyvezető.

Bóka község elöljárósága.

748—1923. kg sz. 846

Hirdetmény.

Bóka község határában gyakorolható **vadászati jog f. évi május hó 13-án d. e. 10 órakor** nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Bóka község elöljárósága.

712

Megérkeztek a szivógáz-generátorok, benzinmotorok, négyzetes amerikai kukoricaültetők, morzsolók, **ponyvák.**

Braun Marcell

gépkereskedés, Veliki Becskerek.

Telefonszám 106. 847

Eladó egy teljesen ép állapotban levő keveset használt 60—80 as HP Stock **motoreke.** Megtekinthető munkaközben. Bővebbet **Oltyán Mihajlónál**, Sokolski kelj 15. 748

Értesitem a t. közönséget, hogy 778 **kádármühelyemet** Deszancsityeva (Karácsonyi) u., a volt Benó-féle cipőgyár mellett, saját házamba helyeztem át. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m. uj hordók készitését tölgyfából és javitásokat a legjutányosabb árban. Tisztelettel **Albricht Mátyás kádármester, V. Becskerek.**

3 db svájci **tenyészbika eladó.** Érdeklődni lehet: 838 Radoszavlyevity Nikánál, Gyura Jaksitya (Petőfi) utca 2747. sz

Pékek figyelmébe!

Más vállalkozás miatt Veliki Becskereken, forgalmas helyen levő **pékmühelyemet azonnal átadnám.** Ezen pékmühely egy év előtt lett berendezve luksusáru- és kenyérsütésre. 819 Közelebbi felvilágositással **Pavlović Pál** buza-téri vaskereskedő szolgál.

Eladó forgalmas helyen csinosan berendezett jóforgalmu kisebb **füszerüzlet**, tőzsde és italmérési joggal, esetleg beköltözhető lakással együtt.

Kisebb füszerüzlet áruval együtt sürgősen eladó.

Jóforgalmu nagy füszerüzlet házzal, 4 szobás lakással, mellékhelyiségekkel, 3 pincével, 2 raktárhelyiséggel, 2 kocsiszinnel, külön meszes üzlettel, továbbá egy második házzal, 2 nagy uri lakással, parkirozott udvarral eladó. 829

Bővebbet: **Banatska Trgovačka Agencijánál** Veliki Becskerek. Telefonszám 32.

Uj kerékpárokat, gummikat és kerékpáralkatrészeket, valamint **varrógépeket** legolcsóbban vásárolhat **Grünfeld Arminnál Veliki Becskerek.** (a nagyhid mellett) — 39

Üzletmegnyitás! Tisztelettel értesitem Vel. Becskerek és környéke t. közönségét, hogy a **Zsitni trg (Buza-téren) Dungyerszky-féle házban kézmü- és rőfösáruüzletet** nyitottam és azt dusan felszereltem a legfinomabb angol, francia és cseh **férfi- és nőiruhaszövetekkel,** melyek a legmodernebb szinekben kaphatók. 775

Selyem ruhavászon, kosztümszövetek, batiszt, zefirek, Voit-delaine, kreton minden szinben, bélésáruk és szabókellékek, gyapjú, kanavász, paplan- és vánkosáthuzatokban nagy választék.

Áruimat közvetlen a gyárból szereztem be és igy abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy azt a **legolcsóbb napiárban** tudom a fogyasztóknak számitani. Saját érdekében tekintse meg üzletemet és győződjön meg áruim minőségéről és olcsóságáról. **Csakis elsőrendü áruk!** A t. közönség szives pártfogását kéri **Dimitrije Andrejević** kézmü- és rőfösárukereskedés, a **„Fehér tulipán"-hoz.**

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek. Kiadja Pleitz Fer. Pál.